

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 2008 r.

w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy finansowej dzieciom i uczniom na zakup podręczników

Na podstawie art. 90u ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowe warunki udzielania pomocy dzieciom i uczniom objętym Rządowym programem pomocy uczniom w 2008 r. „Dofinansowanie zakupu podręczników dla dzieci rozpoczynających obowiązkowe roczne przygotowanie przedszkolne, naukę w klasach I-III szkoły podstawowej lub w klasach I-III ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia – Wyprawka szkolna”, ustanowionym uchwałą nr/2008 Rady Ministrów z dnia 2008 r. w sprawie Rządowego programu pomocy uczniom w 2008 r. „Dofinansowanie zakupu podręczników dla dzieci rozpoczynających obowiązkowe roczne przygotowanie przedszkolne, naukę w klasach I-III szkoły podstawowej lub w klasach I-III ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia - Wyprawka szkolna”;
- 2) formy i zakres pomocy;
- 3) tryb postępowania w sprawie udzielania pomocy.

§ 2. 1. Pomoc w formie dofinansowania zakupu podręczników jest udzielana dzieciom i uczniom, zwanym dalej „uczniami”, rozpoczynającym w roku szkolnym 2008/2009 obowiązkowe roczne przygotowanie przedszkolne w przedszkolu albo w oddziale przedszkolnym zorganizowanym w szkole podstawowej, naukę w klasach I-

III szkoły podstawowej lub w klasach I-III ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, zwanych dalej „szkołą”.

2. Pomocy udziela się uczniom z rodzin, w których dochód na osobę nie przekracza kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593, z późn. zm.²⁾).

3. Wartość pomocy nie może przekroczyć kwoty:

- 1) 70 zł – dla ucznia rozpoczynającego obowiązkowe roczne przygotowanie przedszkolne;
- 2) 130 zł - dla ucznia klasy I szkoły podstawowej oraz dla ucznia klasy I ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia;
- 3) 150 zł – dla ucznia klasy II szkoły podstawowej oraz dla ucznia klasy II ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia;
- 4) 170 zł – dla ucznia klasy III szkoły podstawowej oraz dla ucznia klasy III ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia.

§ 3. 1. Pomoc, o której mowa w § 2 ust. 1, jest udzielana na wniosek rodziców ucznia (prawnych opiekunów, rodziców zastępczych), a także dyrektora szkoły, nauczyciela, pracownika socjalnego lub innej osoby, za zgodą przedstawiciela ustawowego lub rodziców zastępczych.

2. Wniosek składa się w szkole, do której uczeń będzie uczęszczał w roku szkolnym 2008/2009.

3. Wnioski składa się w terminie ustalonym odpowiednio przez wójta gminy, burmistrza lub prezydenta miasta, właściwego dla siedziby szkoły, a w przypadku wniosków o przyznanie pomocy uczniom ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia - ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

4. Do wniosku należy dołączyć zaświadczenie o wysokości dochodów.

5. W przypadku ubiegania się o pomoc dla ucznia, którego rodzina korzysta ze stałych świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, zamiast zaświadczenia o

wysokości dochodów przedkłada się zaświadczenie o korzystaniu ze stałych świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. W uzasadnionych przypadkach do wniosku można dołączyć – zamiast zaświadczenia o wysokości dochodów – oświadczenie o wysokości dochodów.

§ 4. 1. Dyrektor szkoły sporządza listę uczniów uprawnionych do otrzymania pomocy i przekazuje ją odpowiednio wójtowi gminy, burmistrzowi lub prezydentowi miasta, właściwemu ze względu na siedzibę szkoły, a w przypadku ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia - ministrowi właściwemu do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

2. W przypadku szkół prowadzonych przez osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego lub przez osoby fizyczne, dyrektor szkoły przekazuje listę uczniów uprawnionych do otrzymania pomocy odpowiednio wójtowi gminy, burmistrzowi lub prezydentowi miasta, właściwemu ze względu na siedzibę szkoły.

§ 5. 1. Po otrzymaniu listy uczniów, o której mowa w § 4, odpowiednio wójt gminy, burmistrz lub prezydent miasta, a w przypadku uczniów ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia - minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, przekazuje dyrektorowi szkoły (na rachunek bankowy szkoły) środki na dofinansowanie zakupu podręczników.

2. Dyrektor szkoły, zwraca rodzicom uczniów (prawnym opiekunom, rodzicom zastępczym) koszty zakupu podręczników po przedłożeniu dowodu zakupu, do wysokości wartości pomocy, o której mowa w § 2 ust. 3.

3. W przypadku szkół prowadzonych przez osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego lub przez osoby fizyczne, koszty zakupu podręczników po przedłożeniu dowodu zakupu, do wysokości wartości pomocy, o której mowa w § 2 ust. 3, zwraca odpowiednio wójt gminy, burmistrz lub prezydent miasta, właściwy ze względu na siedzibę szkoły.

4. W przypadku zakupów zbiorczych, koszty zakupu podręczników zwracane są rodzicom uczniów (prawnym opiekunom, rodzicom zastępczym), do wysokości

wartości pomocy, o której mowa w § 2 ust. 3, po przedłożeniu potwierdzenia przez podmiot zamawiający zbiorczego zakupu podręczników.

§ 6. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2781, z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Nr 94, poz. 788, Nr 122, poz. 1020, Nr 131, poz. 1091, Nr 167, poz. 1400 i Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 144, poz. 1043, Nr 208, poz. 1532 i Nr 227, poz. 1658, z 2007 r. Nr 42, poz. 273, Nr 80, poz. 542, Nr 115, poz. 791, Nr 120, poz. 818, Nr 180, poz. 1280 i Nr 181, poz. 1292 oraz z 2008 r. Nr 70, poz. 416.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 99, poz. 1001 i Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 64, poz. 565, Nr 94, poz. 788, Nr 164, poz. 1366, Nr 179, poz. 1487 i Nr 180, poz. 1493, z 2006 r. Nr 144, poz. 1043, Nr 186, poz. 1380, Nr 249, poz. 1831 i Nr 251, poz. 1844, z 2007 r. Nr 35, poz. 219, Nr 36, poz. 226, Nr 48, poz. 320, Nr 120, poz. 818, Nr 209, poz. 1519 i Nr 221, poz. 1649 oraz z 2008 r. Nr 70, poz. 416.

UZASADNIENIE

W związku z podjęciem przez Radę Ministrów uchwały Nr/2008 w sprawie Rządowego programu pomocy uczniom w 2008 r. „Dofinansowanie zakupu podręczników dla dzieci rozpoczynających obowiązkowe roczne przygotowanie przedszkolne, naukę w klasach I-III szkoły podstawowej lub w klasach I-III ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia – Wyprawka szkolna”, projektowane rozporządzenie określa szczegółowe warunki udzielania pomocy w formie dofinansowania zakupu podręczników dla dzieci rozpoczynających w roku szkolnym 2008/2009 obowiązkowe roczne przygotowanie przedszkolne oraz naukę w klasach I-III szkoły podstawowej, a także w klasach I-III ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia.

W § 2 projektu rozporządzenia określono, że pomoc w formie dofinansowania zakupu podręczników przysługuje dzieciom rozpoczynającym w roku szkolnym 2008/2009 obowiązkowe roczne przygotowanie przedszkolne, naukę w klasach I-III szkoły podstawowej lub w klasach I-III ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, które pochodzą z rodzin, w których dochód na osobę nie przekracza kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593, z późn. zm.), czyli 351 zł.

Początek edukacji szkolnej wiąże się z dużym przeżyciem emocjonalnym, który może wyrażać się w formie lęku przed szkołą. Wszystkie metody, które ten stres mogą niwelować należy zaliczyć do korzystnych tak dla samego dziecka, jego rodziców jak i dla przyszłej pracy dydaktyczno-wychowawczej szkoły. Tym bardziej w trudnej sytuacji są dzieci z rodzin o niskim statusie ekonomicznym. Zakup nowych, kolorowych, czasem w niektórych domach - pierwszych książek, staje się przeszkodą nie do pokonania. Projekt rozporządzenia dotyczy dzieci rozpoczynających karierę szkolną na I etapie kształcenia, których rodziny zagrożone są wykluczeniem społecznym z powodu ubóstwa.

W § 2 określono również kwoty górnej granicy wartości pomocy dla poszczególnych grup uczniów. Zróżnicowanie wartości kwot dofinansowania wynika z cen podręczników dostępnych na rynku i zależności proporcjonalnego ich wzrostu na poszczególnym etapie edukacyjnym.

W § 3 projektu rozporządzenia określono procedury składania wniosków o przyznanie pomocy w ramach programu.

Pomoc w formie dofinansowania zakupu podręczników przyznaje się na wniosek rodziców ucznia (prawnych opiekunów, rodziców zastępczych), a także dyrektora szkoły, nauczyciela, pracownika socjalnego lub innej osoby, za zgodą przedstawiciela ustawowego lub rodziców zastępczych. Wniosek składa się w szkole, do której uczęszcza lub będzie uczęszczał uczeń. Grupa podmiotów, które mogą wystąpić z wnioskiem o dofinansowanie wyczerpuje zakres osób mających wiedzę, co do sytuacji materialnej dziecka. Znane są przypadki, w których rodzice z przyczyn osobistych nie chcą sami występować z prośbą o pomoc. W takich sytuacjach rolę wnioskodawcy spełniają wymienione w tej części rozporządzenia osoby.

Określono podmioty odpowiedzialne za ustalenie terminów składania wniosków. Jest to odpowiednio wójt gminy, burmistrz lub prezydent miasta właściwy dla siedziby szkoły, a w przypadku ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia - minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Zebranie przez Ministerstwo Edukacji Narodowej szacunkowych danych o liczbie uprawnionych do otrzymania dofinansowania w *Programie* oraz przekazanie środków finansowych w dwóch transzach pozwala na wydłużenie terminów składania wniosków do dyrektora szkoły i umożliwia dostosowanie ich przez organ prowadzący do rzeczywistych potrzeb beneficjentów.

Ponadto wprowadza się zapis o korzystaniu ze stałych świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, który przedstawi realny obraz sytuacji materialnej rodziny. Uszczegółowienie to wprowadza ostrzejszy rygor spełnienia warunków dla osób, które przekraczają kryterium dochodowe z ustawy o pomocy społecznej np. pobierając zasiłek celowy, okresowy, z tytułu zdarzenia losowego, albo spełniają je

tylko w jednym miesiącu, a które otrzymałyby również zaświadczenie o korzystaniu ze świadczeń pomocy społecznej.

W § 4 projektu rozporządzenia określono, że dyrektor szkoły lub przedszkola obowiązany jest sporządzić listę dzieci uprawnionych do otrzymania pomocy w formie dofinansowania zakupu podręczników i przedstawić ją do zatwierdzenia, odpowiednio wójtowi gminy, burmistrzowi, prezydentowi miasta albo ministrowi właściwemu do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Dyrektor szkoły sporządzając listę uczniów korzystających z dofinansowania podręczników dokonuje kwalifikacji według reguł zawartych w kryteriach *Programu*. Zatwierdzenie listy przez wójta gminy, burmistrza, prezydenta miasta dokonuje się z chwilą przekazania na konto bankowe szkoły środków finansowych a w przypadku szkół prowadzonych przez osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego lub przez osoby fizyczne bezpośrednio rodzicom (prawnym opiekunom, rodzicom zastępczym) dziecka.

W § 5 projekcie rozporządzenia określono, procedury przekazania środków dla uczniów.

Koszty zakupu podręczników po przedłożeniu dowodu zakupu, którym jest imienna faktura VAT, zwraca rodzicom (prawnym opiekunom) odpowiednio dyrektor szkoły, a rodzicom dzieci ze szkół prowadzonych przez podmioty inne niż jednostki samorządu terytorialnego odpowiednio wójt gminy, burmistrz, prezydent miasta, właściwy dla siedziby szkoły.

W § 5 projektu rozporządzenia określono także możliwość zwrotu kosztów na podstawie potwierdzenia zbiorowego zakupu podręczników, którym jest faktura VAT wystawiona na podmiot zamawiający wraz z imienną listą uczniów dokonujących wpłaty. Zapis ten jest weryfikacją działań po doświadczeniach związanych z obsługą Programu w latach ubiegłych. Podczas zakupu dla grupy uczniów podręczników tego samego rodzaju w określonym wydawnictwie lub księgarni podmiot zamawiający np. Rada Rodziców, rodzic, nauczyciel otrzymuje fakturę bez wyszczególnienia wszystkich osób, dla których zakupiono książki. Zatem podmiot zamawiający nie ma możliwości przekazania indywidualnym odbiorcom imiennych faktur, które staną się

podstawą do zwrotu poniesionych kosztów w ramach Programu. Rozwiązanie przyjęte w rozporządzeniu umożliwia stworzenie listy wpłacających i wraz z fakturą VAT stanowiącej potwierdzenie zakupu.

Przedmiot projektowanych regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. *o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa* (Dz. U. Nr 169, poz. 1414) projekt ww. rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Wskazanie podmiotów, na które oddziałuje akt normatywny

Rozporządzenie jest skierowane do dzieci rozpoczynających w roku szkolnym 2008/2009 obowiązkowe roczne przygotowanie przedszkolne, naukę w klasach I-III szkoły podstawowej lub w klasach I-III ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia.

Wprowadzane przepisy pozwolą na objęcie pomocą w formie dofinansowania zakupu podręczników ok. 400 000 dzieci.

Proponowane rozwiązania oddziaływać będą także na podmioty uczestniczące w realizacji programu: wojewodę, kuratora oświaty, jednostki samorządu terytorialnego oraz ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

2. Konsultacje społeczne

Projekt rozporządzenia do konsultacji społecznych otrzymali:

1. Chrześcijański Związek Zawodowy „Solidarność im. ks. Jerzego Popiełuszki”;
2. Zarząd Główny Związku Nauczycielstwa Polskiego;
3. Sekcja Krajowa Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność”;
4. Wolny Związek Zawodowy „Sierpień 80” Komisja Krajowa;
5. Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność 80”;
6. Związek Zawodowy „Rada Poradnictwa”;
7. Krajowa Sekcja Edukacji Narodowej KNSZZ „Solidarność 80” Regionu Śląsko-Dąbrowskiego;
8. Zarząd Krajowy Związku Zawodowego Nauczycieli Średnich Szkół Leśnych w Polsce;
9. Związek Zawodowy Pracowników Oświaty i Wychowania „Oświata”;
10. Krajowa Sekcja Nauki NSZZ „Solidarność”;
11. Sekretariat Konferencji Episkopatu Polski;
12. Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Pracowników Schronisk dla Nieletnich i Zakładów Poprawczych;
13. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych;

14. Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność”;
15. Konfederacja Pracodawców Polskich;
16. Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych;
17. Związek Rzemiosła Polskiego;
18. Business Centre Club - Związek Pracodawców;
19. Konfederacja Stowarzyszeń Nauczycielskich;
20. Polski Związek Logopedów - Zarząd Główny;
21. Społeczne Towarzystwo Oświatowe;
22. Krajowe Forum Oświaty Niepublicznej;
23. Zarząd Główny Związku Zakładów Doskonalenia Zawodowego;
24. Towarzystwo Wiedzy Powszechnej;
25. Krajowe Porozumienie Rodziców i Rad Rodziców;
26. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kadry Kierowniczej Oświaty;
27. Rada Pomocy Społecznej;
28. Rada Działalności Pożytku Publicznego.

Projekt otrzymała również Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego.

3. Wpływ regulacji na dochody i wydatki budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego

Na realizację programu przeznacza się 50 300 tys. zł z budżetu państwa na 2008 rok, z tego 11 300 tys. zł ze środków zaplanowanych w rezerwie celowej Nr 34 budżetu państwa „Wyprawka szkolna” oraz 39 000 tys. zł ze środków zaplanowanych w rezerwie celowej Nr 35 budżetu państwa „Dofinansowanie Narodowego Programu Stypendialnego”.

Środki niewykorzystane podlegają zwrotowi na zasadach przewidzianych w ustawie z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.).

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Rozporządzenie nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Rozporządzenie nie będzie miało bezpośredniego wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Rozporządzenie nie będzie miało bezpośredniego wpływu na sytuację i rozwój regionalny.